

τοσάκις ἐκθύμως ἀνέθηκεν αὐτῷ. Ἐσχάτως δὲ ὑπὸ τὴν βέβηλον καὶ ἀπαισίαν διὰ τὰ χρονικά τῶν Σερβῶν Βουλγαρικὴν κατοχὴν τὰ μάλιστα συνέτεινε διὰ τῆς ἐπιρροῆς του καὶ τῶν σχέσεών του εἰς τὴν ἀνακούφισιν τοῦ καταδυναστευομένου πληθυσμοῦ καὶ ἀσμένως ἔσπευσε νὰ συμμετάσχη μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας ζωῆς, ὡς ὁ τραγικὸς θάνατός του μαρτυρεῖ, τῆς ἐν Ἀθήναις μεταβάσεως κατὰ Μάρτιον τοῦ 1913 Ἐπιτροπῆς τῶν Σερβῶν, ὅπως συνηγορήσῃ παρὰ τῇ Κυβερνήσει καὶ τῷ Βασιλεῖ ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς πολυπαθοῦς πατρίδος του.

Καὶ ἐνῶ πλήρης ἐλπίδων ἐπανήλθε καὶ προσεπάθησε νὰ ἐνθαυρῶνῃ τοὺς ἀπογοητευμένους τότε συμπολίτας του, μοιραίως πρῶτος αὐτὸς ἔπεσε θύμα τῆς αἰμοβορίας τῶν Βουλγάρων. Διότι ὅτε οἱ Βούλγαροι ἐμάνθανον τὴν αἰσχρὰν αὐτῶν ἦταν ἐν **Κιλκίς** καὶ **Λαχανῆ** καὶ ἔβλεπον ὅτι τὰ ἐδάφη, ἅτινα ἐκωποῦντο διὰ τῶν ἐγκλημάτων ἔφευγον ἀπὸ τὰς χεῖρας των, ἠθέλησαν τελευταῖον νὰ συμπληρώσωσι τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς. Καὶ τὴν 22αν Ἰουνίου 1913 ἀπατηλῶς συνέλαβον εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης τοὺς προκρίτους καθὼς καὶ ἐν Σερβίαις ἐπὶ τοιοῦτους ἐν οἷς καὶ τὸν πολῦτιμον **Νέστορα Φωκᾶν**, καὶ ὑποβαλόντες αὐτοὺς εἰς τὰς φρικτωτέρας τῶν βαπάνων, ἀρῆξαν εἶτα τὰ σώματά των ἐντελῶς παραμορφωμένα ἀπὸ τοὺς λογιζιμοὺς καὶ τὰς κακώτερας εἰς τὰ στενά τῆς **Κρέδνας**, ἐνθα ἀνευρέθησαν καὶ ἀνεγνωρίζθησαν ὑπὸ τοῦ προελαίνοντος νικηφόρου Ἑλληνικοῦ στρατοῦ τὴν 9ην Ἰουλίου 1913 καὶ ἐτάφησαν ἐκεῖ, εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος, ὅπερ με τὸ εἶναι τῶν αἵμα καθηγίανται.

Ἄς ἀναπύεται ἡσυχῶς εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Μακεδονίας καὶ ἄς χαίρει ἐκεῖ εἰς τὰς οὐρανίους ἐκτάσεις ἢ γενναία καὶ ἀγγελικὴ ψυχὴ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πατριώτου καὶ εὐγενοῦς θύματος τῆς Βουλγαρικῆς θηριωδίας, βλέπουσα τοὺς μύχθους καὶ ἀγῶνας του ἰκανοποιημένους καὶ τοὺς φιλτάτους προαιωνίους πόθους ἐκπληρωμένους, τὴν Ἑλλάδα ἀληθῶς μεγαλυνθεῖται καὶ τὴν Πατρίδα ἀπελευθερωθεῖται τοῦ ἀφορήτου τυραννικοῦ ζυγοῦ.

* * * * *

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΗΡΩΪΚΟΥΣ ΘΑΝΑΤΟΥΣ * * * * *

 Ἡ ἀληθεὶς τίτλοι εὐγενείας τῶν οἰκογενειῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἀρχίζουν παρὰ ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους. Μία ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν δὲ οἰκογενειῶν ἢ ὅποια δικαιοῦται τῶν τίτλων αὐτῶν εἶναι καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ **Σκίππ**. Ἀπὸ «**Γ**» **Ἀπομνημονεύματα** τοῦ **Μακρυγιάννη**, τὰ ὅποια ἐσώθησαν καὶ αὐτὰ καὶ εἶδον τὸ φῶς χάρις εἰς τὸν κ. **Γ. Βλαχογιάννην**, καὶ ἀπὸ ἄλλα ἀνέκδοτα χειρόγραφα, μανθάνομεν ἤδη ὅτι ὁ **Καπετὰν Γιωργῆς Σκίππ**, κατελθὼν ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα τὸ **Φράσσαρι**, μὲ ἄλλους **Σουλιώτας** καπεταναίους, καθὼς καὶ μὲ τὸν **Μάρκον Μπόδαρην**, ἔλαβεν ἐνεργὸν καὶ ἐνδοξον μέρος καθ' ὅλην τὴν Ἐπανάστασιν καὶ ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἐξοδον τοῦ **Μεσολογγίου**.

Ἐννέα ψυχὰι τῆς οἰκογενείας **Σκίππ** ἐχάθησαν διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν. Ἀπὸ ἐξ αὐτῶν, μικρὰὶ κόραι τοῦ **Καπετὰν Γιωργῆ**, εὐρίσκοντο κατὰ τὴν πολιορκίαν εἰς τὸ **Μεσολόγγι**. Ὁ γενναῖος ὄπλαρχηγὸς βλέπων, ὅτι ἐγγίζει ἡ πτώσις τῆς πολιορκουμένης πόλεως καὶ ἐτοιμαζόμενος διὰ τὴν ἡρωϊκὴν καὶ ἀθάνατον ἐξοδον, ἀπεφάσισε νὰ φονεύσῃ διὰ τῶν ἰδίων του χειρῶν τὰς δύο μικρὰς του κορασίδας διὰ νὰ μὴ

τάς συλλάβουν οί ἐχθροί και τὰς Τουρκέρον. Ὀλίγας λοιπὸν ὥρας πρὶν τῆς ἐξόδου, τὰς ἐτουφέκισε μὲ τὸ ἴδιο του τὸ χέρι και μόλις τὰς εἶδεν αἰμοσύρτους εἰς τὸ ἔδαφος, ἔσπενσε νὰ συναντήσῃ τὰ παλληκάρια του.

Ὁ μικρός του μόνον υἱὸς Εὐάγγελος, εἶχε τὴν τύχην νὰ σώθῃ, διότι ὀλίγας ἡμέρας πρὶν, τὸν εἶχεν ἐμπιστευθῆ μετὰ τῆς μητρὸς του εἰς ἓνα πλοίαρχον, ὁ ὁποῖος τοὺς ἔφερε σώους εἰς μίαν ἐκ τῶν Ἑπτανήσων.

Μετὰ πάροδον πολλῶν ἐτῶν εὐρίσκομεν τὸν μικρὸν Εὐάγγελον διαπρεπῆ ἀξιωματικὸν τοῦ ἐλευθέρου ἡδὴ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου και μετέχοντα διὰ τῆς στρατιωτικῆς του δράσεως ἐπὶ ὀλόκληρον ἡμῶν αἰῶνος ὄλων τῶν πρὸ τοῦ 97 πολέμων.

Ὅτε ἦτο Μοίραρχος Προτενοῦσης, ἐπληροφορήθη ὅτι αἱ δύο του ἀδελφαί, τὰς ὁποίας ὁ πατήρ του εἶχε τονφεκίῃ κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου, δὲν εἶχον φονευθῆ, ἀλλὰ μόνον τραυματιοῦν και

Ⓢ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε. ΣΚΙΠΗΣ Ⓢ

ὅτι ζοῦν αὐταί και εὐτυχοῦν ὡς οὐζῦγοι πλουσίον μιλήδων τῆς Θεσσαλίας. Πράγματι δὲ μετὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Θεσσαλίας ὁ διαπρεπῆς Συνταγματάρχης τῆς Χωροφυλακῆς μετέβη εἰς τὴν Λαρίσσαν και τὰ Τριζκάλα πρὸς συνάντησιν τῶν δύο του Τουρκευμένων ἀδελφῶν.

Συγκλητικώτερα συνάντησις εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ. Ὁ Εὐάγγελος Σκίπης τότε διὰ νὰ ἦραι πλησίον τῆς ἀδελφῆς του Σοφίας (ἡ Νοῦλὲ ὅπως τὴν ἐπωνόμασαν οἱ Τοῦρκοι), ἀπεφάσισε νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Λαρίσσαν, ἀποστρατευόμενος, ὁ δὲ αἰμίμητος Βασιλεὺς Γεώργιος τιμῆς ἔνεκα, τὸν δώροισεν εἰς τὴν ὑψηλὴν θέσιν τοῦ Γενικοῦ Ἐπόιτου τῶν Ἀνακτόρων τῆς Λαρίσεως, εἰς τὴν ὁποίαν παρεῖμνε μέχρι τοῦ πολέμου τοῦ 97, ὅτε γέρον πλέον εἶδε μετὰ πικρίας νὰ ἐπαναλαμβάνεται διὰ τὴν οἰκογένειάν του ἡ καταστροφὴ τοῦ 21. Παρέλαβεν αὐτὴν και ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου μετὰ πάροδον ὀλίγων ἡμερῶν ἀνεγίνωσκεν εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Προτενοῦσης, τὴν ἀπώλειαν ὅλης τῆς ἐν Λαρίσῃ ἐγκαταλειφθείσης περὶ οὐσίας του. Ἐζῆσεν ἔκτοτε μὲ τὰς ἀναμνήσεις τοῦ ἐνδόξου του παρελθόντος μέχρι τοῦ 1906, ὅτε ἀπέθανεν, ἐγκαταλείπων τρεῖς υἱοὺς και μίαν κόρην, τὸν Γεώργιον Σκίπην, ἀξιω-

ματικών του Πεζικού, τον **Σωτήριον Σκίπν**, ἐκ τῶν συμπαθῶν μας ποιητῶν καὶ δημοσιογράφων καὶ τὸν **Σπυρίδωνα Σκίπν**, ἔφεδρον ἀνθυπολοχαγὸν τοῦ Πυροβολικοῦ.

Ἡ κήρυξις τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου εἶρε τὸν **Γεώργιον Σκίπν**, Διοικητὴν τοῦ 7ου λόχου τοῦ 7ου Συντάγματος τῆς οὐδεῖας Β' Μεραρχίας. Ἔλαβε μέρος εἰς ὅλας τὰς μάχας ἀπὸ τῶν παλαιῶν σνόρων μέχρι τῆς **Θεσσαλονικῆς**, διακρινθεὶς διὰ τὴν ἀπαράμιλλον ἀνδρείαν του καὶ τὴν αὐταπάρησίν του. Ἀλλὰ ἡ μοῖρα του ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ παντοῦ τὸν θάνατον, προσορίζουσα αὐτὸν νὰ πέσῃ ἐκεῖ ψηλά, εἰς τὴν πρώτην του πατρίδα, τὴν θροῦλικήν Ἡπειρον, ἔξω ἀπὸ τὴν λίμνην τῶν **Ἰωαννίνων**.

Τὴν παραμονὴν τῆς ἐφόδου ἐναντίον τῆς Μαωλιάσας, τὸ προεμάντευσεν ἄλλοισι καὶ τὸ ἐξεμιστηρεῖσθαι εἰς τὸν τότε ἀνθυπολοχαγὸν κ. Παπαγιάννην.

— Τὸ ξέσω. Εἶναι γραφτό μου νὰ πέσω στὸ παλιὸ μου τὸ χῶμα. — Καὶ πραγματικῶς τὴν ἄλλην ἡμέραν, τὴν Δεκεμβρίου 1912, ἐπιπτε μαχόμενος ὡς ἥρωα εἰς τὴν Μαωλιάσαν καὶ βαλλόμενος ὑπὸ ἐχθρικῆς ὀβίδος.

Ἀπ' ἔξω ἀπὸ ἕνα ἐκκλησιάκι, τὸν Ἅγιον Νικόλαον, βλέπει κανεὶς πλέον ἕνα ἀπέριττον τάφον μ' ἕνα σταυρὸν ὁ ὁποῖος γράφει :

Γεώργιος Σκίπης

Ἐπολοχαγὸς τοῦ Πεζικοῦ

Ἡκολούθησε τὴν μεγάλην παράδοσιν τῆς οἰκογενείας του καὶ ἐχάρισε τὴν ἕπαρξίν του καὶ τὸ αἷμά του διὰ τὸ μέγαλωμα τῆς φιλιότητος πατρίδος. Ἡ Ἱστορία θὰ γράψῃ μὲ χρυσοῦ γράμματα τ' ὄνόμα τού.

□ **ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΕΩΝ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ** □
Ἐπολοχαγὸς τοῦ Πυροβολικοῦ

ἘΝ τῷ Ἠρώφ τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος πεσόντων μίαν ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων θέσεων κατέλαβε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπολοχαγοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ **Ἰωάννου Α. Δεληγιάννη**, φονευθέντος ἐν τοῖς λόφοις τοῦ Θωρακησίου τῆς Ἡπείρου τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1913.

Ὁ **Ἰωάννης Α. Δεληγιάννης**, γόνος τῆς μεγάλης καὶ ἐνδόξου τῶν Δεληγιανναίων οἰκογενείας καὶ υἱὸς τοῦ ἄλλοτε Νομάρχου **Λεων. Δεληγιάννη**, ἐγεννήθη ἐν Καλάμαις τῇ 22ῃ Αὐγούστου 1884, ἐξελεθῶν δ' ἐκ τῶν πρώτων τῆς Σχολῆς τῶν Εὐελπίδων κατετάχθη εἰς τὸ σῶμα τοῦ Πυροβολικοῦ τὸ 1906.

Πάντοτε καὶ ἐν τῇ σχολῇ καὶ κατόπιν ὡς ἀνωματικὸς διεκρίθη καὶ διὰ τὴν στρατιωτικὴν του παιδείαν καὶ διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ σεμνότητα τοῦ ἥθους. Μὲ τὰ φυσικὰ αὐτὰ καὶ ἐπίκτητα προσόντα ὡς καὶ τὰ ἀπὸ τῶν

οικογενειακῶν του παραδόσεων θαψιλῆ ἐφόδιά του εἰσῆλθεν εἰς τὸν στρατόν.

Ἐκ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου εὐρισκόμενος εἰς Ἡπειρὸν καὶ λατρευόμενος ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους του μέχρι τοῦ τελευταίου στρατιώτου, ἐπέπρωτο νὰ τερματίσῃ τὴν πλήρη μέλλοντος ζωὴν του, βληθεὶς εἰς τὴν καρδίαν ὑπὸ ἐχθρῆς σφαίρας, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ἕτεροι δύο ἀδελφοὶ του εὐρίσκοντο ἐν Ἡπειρῷ πολεμοῦντες. Γεμάτος ἀπὸ πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἀφθαστον γοητείαν τῶν ἀνθρωπίνων ἰδανικῶν, νέος ἀξιωματικός, ἀλλὰ κατέχων τὴν Στρατιωτικὴν Ἐπιστήμην ἀριστα, ἀπέδειξε τὴν μίσησίν του καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν σπουδῶν του καὶ εἰς τὸ στράτευμα, εἰς ὃ ἐνωρίτατα διέπρεψεν.

Ὡς ἐξῆς ἡ Διοίκσις τῆς 2ας Ὀρειβατικῆς Μοίρας Πυροβολικοῦ ἐγνώρισεν εἰς τὴν οἰκογένειάν του τὸν ἐνδοξον θάνατόν του :

⊠ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ⊠

«Με βαρυαλγοῦσαν τὴν ψυχὴν σπεύδω νὰ συλλυπηθῶ τὴν μητέρα καὶ νὰ συγχαρῶ τὴν οἰκογένειαν διὰ τὸν ἐνδοξον θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ μέλους τῆς οἰκογενείας τῆς Ἰωάννου Α. Δεληγιάννη Ὑπολοχαγοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ Ἐκπαιστικοῦ τῆς 2ας Ὀρειβατικῆς Μοίρας. Ὁ περὶ τὸν ποδῖον τῆς μάχης ὑπολοχαγὸς ἐβλήθη διὰ σφαίρας Μάουζερ ἐπὶ τῆς καρδίας τὴν 16 Ἰανουαρίου 1913 καὶ ὥραν πρωῒνην 9 1/2 ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Θωρακισίου.»

«Διόχῃσε, καίτοι Ἐκπαιστικὸς, τῆ ἐπιμόνω παρακλήσει τοῦ πυροβολαρχίαν κατὰ τὰς μάχας Μπρενίττης, Κιάφας, Θωρακισίου καὶ Σκαρπῆτσι-Μανωλιάσας, ἐκτεθεὶς ἐπισήμως καὶ ἐτάφη ἐμπροσθεν τοῦ Ἱεροῦ τῆς ἐκκλησίας τοῦ κάτω Θωρακισίου.»

Τὸ Πάνθεον τῶν Ἡρώων, ὃν ὁ θάνατος εὐεργάλυνε καὶ ἐκλέισε τὴν Ἑλλάδα ἐδέχθη ἕνα ἀκόμη εὐγενὲς θυμὸν τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα ὑπερτάτου καθήκοντός του.

Ἐν τῷ ἡρωϊκῷ θανάτῳ τοῦ Ὑπολοχαγοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ Ἰωάννου Δεληγιάννη καὶ πρὶν ἢ παρέλθῃ μὴν, νέον πλήγμα καὶ δεινὴ συμφορὰ ἐνσκήπτει εἰς τὴν οἰκογένειαν Λεων. Δεληγιάννη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ Κωνσταντίνου, νέου ἐγκλείοντος εἰς τὴν ἀγαθωτάτην ψυχὴν του τοὺς παρθενικωτέρους παλμοὺς καὶ πάντοτε στοργικώτατα ἀγαπηθέντος ὑπὸ τῶν συνδεθέντων μετ' αὐτοῦ. Ἀπέθανε τὴν 16ην Φεβρουαρίου 1913 ἀκριβῶς μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ὑπολοχαγοῦ ἀδελφοῦ του.

Τὴν ἀλγοῦσαν μητέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς ἄε παραμυθίσῃ ἢ ὑπόμνησις τοῦ πλήθους τῶν ὑπὲρ Πατρίδος θυσιασθέντων τέκνων τῆς καὶ ἡ ἀγιότης τῆς Ἰδέας ὑπὲρ ἧς ἀπέθανον.